

Helse- og omsorgskomiteen
(Levert elektronisk på www.stortinget.no)

Vår referanse: 2023/79
Dato: 12.04.2023
Publikasjonsnr.: NIM-H-2023-016

Skriftlig innspill – Lov om opphevelse av eldreombudsloven

Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) sender med dette inn skriftlig innspill til Helse- og omsorgskomiteens behandling av Prop. 56 L (2022-2023) om forslag til lov om opphevelse av eldreombudsloven.

NIM har som hovedoppgave å fremme og beskytte menneskerettighetene i tråd med Grunnloven, menneskerettsloven og den øvrige lovgivning, internasjonale traktater og folkeretten for øvrig. Vi skal bidra til å styrke gjennomføringen av menneskerettighetene, særlig ved å gi råd og fremme anbefalinger til Stortinget, regjeringen, Sametinget og andre. Høringsuttalelser er et sentralt virkemiddel i dette arbeidet.

Ettersom avviklingen av Eldreombudet følger av Stortingets budsjettvedtak, har ikke lovforslaget tidligere vært på høring. NIM vil derfor benytte denne anledningen til å kommentere forslaget på prinsipielt grunnlag.

NIM anser det som uheldig at Eldreombudet legges ned. Eldreombudet har spilt en viktig rolle de senere årene som en pådriver for rettighetene til en sårbar og voksende gruppe i samfunnet. Selv om andre aktører vil kunne ivareta deler av Eldreombudets ansvarsområde, medfører nedleggelsen at eldre i Norge mister en helhetlig og uavhengig ordning som arbeider spesielt for å ivareta deres rettigheter.

I 2019 utga NIM rapporten «Eldres menneskerettigheter – Syv utfordringer». Her pekte vi på flere utfordringer knyttet til ivaretagelsen av eldres menneskerettigheter i Norge. Dessverre ser vi at situasjonen i store trekk er den samme i dag som den var da. Ettersom den eldre befolkningen vokser, er det en fare for at risikoen for menneskerettighetsbrudd i eldreomsorgen vil øke i tiden som kommer.

Til tross for dette er sårbare eldre en gruppe som i liten grad klager på manglende innfrielse av egne rettigheter. Det er svært få saker i rettsapparatet om norsk eldreomsorg, og det føres trolig for lite tilsyn. Derfor er det viktig at det eksisterer uavhengige aktører som sørger for at mulige menneskerettighetsbrudd ikke går under radaren. Når Eldreombudet legges ned blir det derfor spesielt viktig at myndighetene sørger for at det iverksettes tiltak for å styrke eldres rettssikkerhet i tiden fremover.

Vennlig hilsen
for Norges institusjon for menneskerettigheter

Gro Nystuen
Assisterende direktør

Even Sebastian Skallerud
Rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har dermed ingen signatur.